

Onderwerp: **Beleidsvisie Externe Veiligheid.**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met de uitgangspunten voor extern veiligheidsbeleid ten aanzien van de verschillende gebiedstypen zoals geformuleerd in de beleidsvisie;
2. De Beleidsvisie Externe Veiligheid definitief vast te stellen.

1. Inleiding

Aanleiding en beleid

In het BEVI (Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen) zijn milieukwaliteitseisen voor externe veiligheid geformuleerd. Het besluit is in hoofdzaak gebaseerd op artikel 5.1 van de Wet milieubeheer (Wm). In het besluit zijn zowel bevoegdheden aangewezen in het kader van de Wm als bevoegdheden op grond van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO).

In overleg met de Regio De Vallei zijn in 2006 de eerste stappen ondernomen om te komen tot een gezamenlijke visie met betrekking tot dit onderwerp. Dit mondde uit in een blauwdruk voor extern veiligheidsbeleid. In 2008 is de beleidsvisie verder uitgewerkt en zowel het college als de gemeenteraad hebben in het najaar van 2008 ingestemd met de uitgangspunten zoals ze in het beleid geformuleerd staan. In de periode van de ter visie legging (eind 2008) zijn geen zienswijzen ingediend. De beleidsvisie is niet gewijzigd ten opzichte van het concept en wordt u dan ook nu ter definitieve vaststelling aangeboden.

Samenvatting inhoud beleidsvisie

Bij externe veiligheid (EV) gaat het om de risico's die bedrijven en/of transport van gevaarlijke stoffen opleveren voor burgers. Het externe veiligheidsbeleid heeft tot doel om risico's die bedrijven (in wettelijke terminologie: inrichtingen) met zich meebrengen voor hun omgeving inzichtelijk te maken en te beheersen. Door risicocontouren te leggen om bedrijven of situaties die risico's vormen voor de omgeving, wordt inzicht verschaft in waar zich knelpunten bevinden en waar mogelijk maatregelen genomen moeten worden. Hierbij genieten (beperkt) kwetsbare objecten extra bescherming. Zo zijn woonhuizen en ziekenhuizen/verzorgingshuizen voorbeelden van kwetsbare objecten en kunnen kantoorgebouwen beperkt kwetsbaar zijn. Aangezien wet- en regelgeving beleidsvrijheid verschaft over de definiëring van (beperkt) kwetsbare objecten (door het opstellen van een niet-limitatieve lijst), is beoordeling van niet benoemde objecten in de praktijk noodzakelijk.

Voor een deel zijn door het Rijk harde grenswaarden gesteld aan de risico's, voornamelijk in het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) en met betrekking tot het Plaatsgebonden Risico (PR). Daarnaast is er beleidsvrijheid voor gemeenten om eigen veiligheidsambities te formuleren. Dat geldt vooral voor het invullen van het GroepsRisico (GR).¹ Deze beleidsvisie beschrijft op welke manier we met die vrijheid omgaan.

Belangenafweging en gebiedstypen

Er worden in het beleid 5 gebiedstypen onderscheiden:

- Woonlocaties, zowel bestaande als uitbreidingslocaties;
- Bedrijventerreinen;
- Recreatiegebieden (campings, sportterreinen, e.d.);
- Zones rondom transportaders (spoorlijn, wegen) en buisleidingen;
- Buitengebied (agrarische en landelijke bedrijven, landbouwgronden, bos, natuurgebied).

¹ Om risico's inzichtelijk te maken en te beheersen wordt gebruikt gemaakt van de termen Plaatsgebonden Risico (PR) en GroepsRisico (GR). Het plaatsgebonden risico geeft het risico weer dat een individu sterft als gevolg van een incident, indien hij 24 uur per dag onbeschermd in de buurt van die inrichting aanwezig is. Dit is aldus niet een feitelijk bestaande situatie, maar een rekenkundig gedefinieerde situatie. Het groepsrisico geeft het risico weer dat er binnen een groep een bepaald aantal mensen komt te overlijden als gevolg van een incident, bij gebruik van de ruimte in de praktijk/in de feitelijke situatie. Dit houdt in: rekening houdende met feitelijke aanwezigheid van mensen, de aanwezige bescherming, de zelfredzaamheid van mensen en mogelijke vluchtroutes e.d.).

Voor ieder gebiedstype zijn ambities geformuleerd. Het ambitieniveau voor (uitbreidings)locaties voor wonen is het hoogste; hier zijn immers de grootste concentraties mensen met daarbij ook de kwetsbaardere groepen zoals ouderen van dagen en kinderen. Voor bedrijventerreinen wordt juist een lager ambitieniveau voorgesteld. Dat wil zeggen: ook hier wordt gestreefd naar een veilige situatie, maar onder voorwaarden zou een zeker risico acceptabel kunnen zijn. De gemeente maakt onderscheid tussen bedrijventerrein Harselaar-Zuid en de overige bedrijventerreinen. Gemeente Barneveld streeft ernaar dat het nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein Harselaar-Zuid de locatie wordt voor nieuw op te richten en concentratie van BEVI-inrichtingen. Aldus wordt ook bij verplaatsing van bestaande BEVI-inrichtingen gestreefd naar herlocatie op Harselaar-Zuid. Op deze wijze worden risicocontouren in de nabijheid van woninglocaties en of andere objecten zoveel mogelijk voorkomen.

2. Effect

Met de beleidsvisie kiest de gemeente Barneveld er nadrukkelijk voor om een veilige gemeente te zijn voor haar burgers, maar om ook risicovolle activiteiten onder voorwaarden in de gemeente toe te staan. We werken op termijn toe naar concentratie van BEVI-inrichtingen op het bedrijventerrein Harselaar-Zuid.

Voor de gemeente betekent dit beleid dat er sprake is van een consoliderend beleid waardoor nieuwe knelpuntsituaties zoveel mogelijk voorkomen worden. Op basis van een bestuurlijke afweging kan in individuele situaties hiervan worden afgeweken.

Met als basis de beleidsvisie stellen we ons nadrukkelijk ten doel om, bij elk ruimtelijk plan en milieuvergunning in het invloedsgebied van een risicovolle activiteit, maatregelen ter verbetering van de veiligheidssituatie te onderzoeken en toe te passen als de kosteneffectiviteit van de maatregel(en) acceptabel is. Hierbij moet bij extra risicoreducerende maatregelen gedacht worden in de sfeer van maatregelen aan gebouwen, zelfredzaamheid of rampenbestrijding.

3. Argumenten

Met de beleidsvisie Externe Veiligheid geven wij invulling aan de beleidsruimte die gemeenten vanuit de Rijksoverheid krijgen met als doel een heldere aanpak van risico's en communicatie hieromtrent te bewerkstelligen.

4. Kanttekeningen

De beleidsvisie die nu voorligt, moet worden vertaald in de bestemmingsplannen. Het gaat met name over de ruimtelijke beperkingen als gevolg van het ruimtelijk scheiden van gevaar en mensen. Het bestemmingsplan is uiteindelijk het enige instrument om te kunnen sturen om het ontstaan van saneringslocaties en beknotten van mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkeling te voorkomen.

De externe veiligheidsrisico's in Barneveld worden veroorzaakt door transportaders (wegen, spoor, buisleidingen) en bedrijven. De relevante bedrijven bestaan uit grote(re) propaantanks, een aantal LPG-afleverstations, enkele bedrijven met opslag en/of productie met/van gevaarlijke stoffen en bedrijven met een ammoniak koelinstallatie. In totaal zijn rond de 70 Barneveldse objecten opgenomen in het provinciale risicoregister

De EV-ambities van gemeente Barneveld staan de huidige, geplande ruimtelijke ontwikkelingen in Barneveld op dit moment niet in de weg. Het is noodzakelijk om externe veiligheid expliciet als onderwerp op te nemen bij de actualisatie van bestemmingsplannen. Inventarisatie en/of inschatting van mogelijke toekomstige EV-knelpunten is noodzakelijk.

5. Uitvoering

Gemeente Barneveld zorgt voor een jaarlijkse inventarisatie van risicobronnen en kwetsbare objecten, het actualiseren van Barneveldse gegevens op de provinciale signaleringskaart en het onderhouden van de milieumonitor Harselaar t.b.v. de brandweer en de afdelingen Ruimte, Bouwen en Wonen en Milieu. Er zijn werkafspraken gemaakt met de brandweer om taken en verantwoordelijkheden, zowel bij vergunningverlening als ruimtelijke planprocessen, in de organisatie te verankeren. De regionale en lokale brandweer worden tijdig bij het proces betrokken.

Risico-contouren kunnen gemeentegrens-overschrijdend zijn. Er is op dit moment gekozen om geen regionale EV-kaart op te stellen, aangezien er geen bedrijf uit een andere gemeente zo dicht bij Barneveld ligt dat het invloedsgebied daarvan op Barnevelds grondgebied ligt. Dit blijft uiteraard een aandachtspunt.

Communicatie:

Wanneer de beleidsvisie is vastgesteld, zal deze, samen met een overzicht van de kwetsbare objecten en de risicokaart verschijnen op de gemeentelijke website.

De gemeente stelt op dit moment in regionaal verband een regionaal meerjarenbeleidsplan en uitvoeringsprogramma voor de risicocommunicatie op. Hierin wordt een gezamenlijke (communicatie)visie en strategie voor onze veiligheidsregio geformuleerd.

6. Risico's, kosten, baten en dekking

Fysieke knelpunten

Op dit moment leveren weg en spoor geen risico's omdat er hiervoor te weinig transport met gevaarlijke stoffen plaatsvindt en/of de zones rondom deze assen voldoende ruim zijn (PR-risicocontouren komen niet buiten het spoor- en wegtracé). Incidenteel vindt wel transport van gevaarlijke stoffen plaats over de Valleilijn (spoor). Meer zekerheid over de risico's rondom transportassen krijgen overheden met de komst van Basisnet.

De gemeente heeft situaties waarin zich kwetsbare objecten binnen de PR 10^{-6} -contour bevinden al gesaneerd of is bezig deze te saneren. De bestaande fysieke knelpunten en aandachtspunten m.b.t. externe veiligheid kunnen via overleg en bestaande Wm-vergunningprocedures worden opgelost.

Recreatiegebieden blijven een punt van aandacht. Op recreatieterreinen zijn vaak grote(re) propaantanks aanwezig. Echter, omdat het gehele terrein tot de inrichting behoort, worden de mensen die op het terrein verblijven ook tot de inrichting gerekend. De chalets worden niet als kwetsbaar object beschouwd, hoewel er toch grote groepen mensen hier voor lange(re) tijd (kunnen) verblijven.

Beleidsmatige risico's en knelpunten

Beleidsmatige risico's voor de (nabije) toekomst zijn reëel indien geen keuzes worden gemaakt m.b.t. externe veiligheid en ruimtelijke ontwikkelingen in bestemmingsplannen. Immers, een bouwvergunning dient verleend te worden indien het bestemmingsplan dit toestaat. Echter, dit kan voor wat betreft milieu en ruimtelijke ordening leiden tot het ontstaan van saneringslocaties of beperking van overige ruimtelijke ontwikkelingen, omdat in de huidige bestemmingsplannen geen/nauwelijks voorschriften en/of randvoorwaarden zijn opgenomen m.b.t. externe veiligheid, toekomstige situaties niet zijn getoetst aan mogelijke knelpunten, of door de EV-regelgeving nieuwe knelpunten zijn/kunnen ontstaan.

Het vaststellen van een EV-beleidsvisie is in deze niet afdoende. Het geeft richting aan de gewenste ontwikkelingen, echter deze zullen tevens in bv. de toelichting van een bestemmingsplan als randvoorwaarde vastgelegd dienen te worden.

Kosten/baten

Een aantal werkzaamheden die voor EV worden uitgevoerd, vinden nu al plaats. Wij verwachten echter een toename van het benodigd aantal uren binnen de afdelingen Ruimte, Bouwen en Wonen en Milieu om EV taken uit te voeren, aangezien deze taken met het vaststellen van de beleidsvisie meer aandacht zullen gaan krijgen. Het gaat om advisering m.b.t. bouw- en milieuvergunningen en bestemmingsplannen, als ook het actualiseren van kaarten, uitvoeren van rampenoefeningen en opstellen van rampenbestrijdingsplannen. Met name voor het actualiseren van bestemmingsplannen en digitaliseren van EV-informatie (gemeentelijke kaart en milieumonitor) zullen uren beschikbaar gesteld moeten worden. Hoeveel uren is lastig in te schatten en hangt mede af van de planning rondom bestemmingsplannen en rondom de uitbreiding van de milieumonitor. Medio 2009 evalueren wij het aantal extra bestede uren/benodigde uren voor externe veiligheid.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
D. Bakhuizen J.A.M.L. Houben

Bijlage:

Beleidsvisie Externe Veiligheid. (Alleen voor de raadsleden, voor anderen is deze beleidsvisie in te zien op www.barneveld.nl).